

JUDr. Mikuláš KEMÉNY
komisár
Ministerstva financií Slovenského štátu

* 1911 Tvrdošín
† 1944

Mikuláš Kemény v roku 1933 ukončil štúdium na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Dva roky pôsobil ako advokátsky osnovník¹.

V roku 1936 vstúpil do služieb finančnej správy, pracoval na poplatkovom oddelení Okresného finančného riaditeľstva v Bratislave, a neskôr na Generálnom finančnom riaditeľstve. Do roku 1941 sa mu v odborných časopisoch podarilo publikovať viacero štúdií. V dôsledku prijatia židovského kódexu² bol postupne vylučovaný z verejného života a publikovať mohol len pod cudzím menom či pseudonymom.

V roku 1942 dostal ako nepostrádateľný odborník ministerstva financií pracovné povolenie a 18. augusta 1942 prezidentskú výnimku. Na ministerstve financií potom pracoval ako pragmatikálny³ úradník. Zo štátnej služby bol prepustený k 31. augustu 1944.

Následne odcestoval z Bratislavy do Martina, kde vstúpil do 1. česko-slovenskej armády. V jej radoch sa aktívne zapojil do bojov pri Strečne. Počas SNP pracoval ako poplatkový odborník na „povstaleckom“ Povereníctve SNR pre financie. Po potlačení SNP bol evakuovaný na Staré Hory, kde ho 30. októbra 1944 zajali nemecké jednotky a internovali vo väznici Krajského súdu v Banskej Bystrici. Odtiaľ ho v noci 5. novembra 1944 nemecké bezpečnostné komando odvieкло a zavraždilo na neznámom mieste.

Jeho manželka MUDr. Elena Keményová vojnu prežila a v roku 1968 emigrovala do USA. Dcéra Eva žije v USA, Mária na Slovensku a Magda v Nemecku.

---

¹ „Osnovník“ je zastaraný výraz pre koncipienta/koncipistu, ktorý pracoval v advokátskej kancelárii, a jeho úlohou bolo koncipovať a pripravovať podklady.

² „Židovský kódex“ je zaužívaný názov pre Nariadenie č. 198/1941 Sl. z. z 9. septembra 1941 o právnom postavení Židov. Vláda Slovenského štátu sa pri ňom inšpirovala norimberskými rasovými zákonmi. Určoval kto je považovaný za žida, občania židovského pôvodu boli ním zbavení občianskych práv.

³ Pragmatikálny úradník je zastaraný výraz pre verejného zamestnanca, ktorý bol v služobnom pomere na niektorom úrade.